

Franckesche Stiftungen zu Halle

Memoria Theologorum Wirtembergensium Resuscitata, h.e. Biographia Præcipuorum Virorum, qui à tempore Reformationis usque ad hanc nostram ætatem ...

Accessit Elenchus Scriptorum tum editorum, tum in Manuscriptis latentium cum
Supplementis atque Indicibus necessariis

Fischlin, Ludwig Melchior

Ulmæ, Anno M.DCC.IX.

VD18 90845390

[Matthias Hafenrefferus]

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216317](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216317)

Leichpredigt über den Tod Anna Nippenburgin/ Tübingen/ 1608. 4.

Leichpr. über dem Absterben des Durchleuchtigsten Fürsten und Herrn/ Friderici, Herzogen zu Württemberg und Teck/ 1608. in 4.

über dem Tod/ Johannis Stechers/ Abbtin zu Bebenhausen/ Rom. VIII. 35-39. Tübingen/ 1611. in 4.

über dem Tod Andrea Grammers/ Abbtin zu Bebenhausen/ Matth. IV. v. 18. 19. 20. Tübingen/ 1612. 4.

Hymni.

Ein Christlich Danck- Lied für allerley Wohthaten Gottes/ dessen Anfang: Mein Gott ich allezeit preiß/ in 5. Gesetzen.

Ein geistlich Triumph- Lied der Kinder Gottes über ihre geistl. Feinde; fangt an: Kreuz Teufel/ Welt und Tod/ 9. Geset. *

* Vid. Württembergisch Gesang-Buch/ Stuttgart/ 1667, edit. 24. pag. 244. 248.

Nat. 1561.

Cl. 1600.

Ob. 1619.

MATTHIAS HAFENREFFERUS, Cancellarius Academiæ Tubingensis, & Ecclesiæ Præpositus natus ipso natali Festo Johannis Baptistæ, Anno 1561.

G. M. Koenigius ait, Anno 1560. (a) sed malè. Contrarium testantibus Th. Thummio & Osandro, Parentatoribus, Patre Matthia, Præfecto Monasterii

(a) Biblioth. Fet. 5 Nov. p. 375.

ster
did
nee
lis t
to
bat
nu
ros
dul
pau
dig
Me
cler
fui
no
Hi
ge
ste
per
Di
po
bu
cun
6.
&
ad
Inf
con
ma
qu

sterii Lorchenfis, Matre Heinrichmannia. Literas didicit sub Informatione Conradi Thaneri Viri pii nec indocti, qui prædicti Monasterii Conventualis fuerat, atque Pontificios Errores detestatus, exuto cucullo privatam in Laureacensi pago vitam agebat; Accepto, quod Ulricus Dux constituerat, annuo penso. Is ne pane suo ingratus veleretur, pueros in primis Literarum rudimentis suæ curæ & industriæ commissos fideliter instituit, quorum haud pauci brevi admodum tempore sic profecerunt, ut digni inventi fuerint, qui scholaribus Stipendiatis in Monasterio Laureacensi post ejus Reformationem clementer sustentatis, adjungerentur, (b) quos inter fuit Hasenrefferus, An. 1573. in Laureacense, Anno ætatis 14. in St. Georgianum, Anno 1578. in Hirsaugienſe & Anno 1579. in Stipendium Tubingenſe receptus. Prima Laurea Anno 1577. Magisterii honore 1581. ornatus, postea Repetens Stipendii factus. Ministerio initiatus Anno 1586. Diaconum ab initio Herrenbergensem; Biennio post 1588. Pastorem Ehningenſem in Campeſtribus; Porro circa 1590. Concionatorem Aulicum Confessionarium & Sacrum Consiliarium per 6. Annos egit. Anno 1592. d. 23. August. Comite & Competitore A. Osiandro, Doctor creatus atque ad Professionem Theologicam & Ducalis Stipendii Inspectionem traductus, cui muneri per 26. annos continuos eâ fide curaque verè paternâ præfuit, ut major vel ab ipso vel à quoquam alio requiri nunquam potuerit. (c) Tandem verò ad ipsulum Cancellam

(b) *Luc. Osiand. in Orat. Fun. p. m. 11.*

(c) *Osiand. loc. cit. p. 20.*

lariatum & Præposituram Tubingensem evectus fuit, Anno 1617. In thori Sociam Anno 1588. assumptus Agatham Magni Wirtembergiæ Reformatoris, Johannis Brentii, Filiam, M. Thomæ Spindleri, qui Linzii supra Anisum Proceribus Provincialibus per aliquot Annos Primarius Concionator, ante hac autem Specialis Superintendens Stuttgardianus fuerat, relictam Viduam, quæ cum eo vixit 13. Annos, decima prole foecunda, filiis cum primis, Samuele, qui Medicinæ Doctor & Professor; atque M. Davide, qui Cantstadiensium Superintendens evasit. Et Filia Agatha, Joh. Kiesio, Superattendenti tandem Cantstadiensi elocata. Secundam Conjugem habuit Euphrosynam Bessereriam, gentilicæ familiæ Virginem, Consulis in Imperiali Memmingâ, filiam, è quâ 19. Annorum Spatio quinque Liberos sustulit. Ex utroque Conjugio Patri superstites fuerunt 4. Filii & 2. Filiae. (d) Vir fuit, qualem Wirtembergia post ipsum vix habuit; Theologus quippe, Wagnero teste (e) tam absolutus, ut in ipso de Palma certasse videantur dona sanctificantia, quorum basis est Timor Domini & Pietas, cum donis administrantibus, quorum fundamentum proximum est profundissima rerum omnium tam divinarum, quam humanarum cognitio. Certè in magni Nominis Viro, juxta Rauscheri Encomium, (f) Pietas & Eruditio videbantur omninò foedere amicissimo ita conspirasse, ut in exornando tam raro Coeli deposito, certamine quodam

(d) *Id. ibid. p. 29.*

(e) *Ausspic. Acad. p. 15.*

(f) *Apud, Carol. Memor. T. I, p. 4. 76.*

dam perofficioso Vires suas experirentur ; Quo vivente id compendii Theologia habuit , ut verecundæ Virginis nomen possideret , lapsu temporis non parùm de pristina illius venustate delibante , postquam privatae charitates prævalescere ac divinæ Glorix currum albis equis anticipare cœperunt. Joh. Valent. Andræ de eo, ut Præceptore suo, sequenti verborum elegantium tenore hæc exhibet : In Hafenreffero omnia fuerant summa, Pietas, Eruditio, Candor, temperantia & eximia quæque in Theologo Ornamenta, quæ coram vidisse & consuetudine domestica infixisse animo sæpè sum mihi gratulatus, doluique contra in aliis ejusdem Ordinis longè dissimilia reperiri. (ff) Nec minori in pretio exteris habitus, cum non solum Antonius Reiserus (g) adductum modò Andræ Elogium approbaverit, sed etiam Theoph. Spizelius, quæ sparsim in aliis reperiuntur Theologis dona in Hafenreffero simul concurrisse, fuerit Professus. (h) D. Gœzius quoque Theologum appellat & doctrinæ puritate & vitæ innocentia conspicuum. (i) Joh. Purius verò charitatis Evangelico-Lutheranæ admirandum Exemplar. (k) Omnium tamen laudes in centrum quasi, coegit Thomas Lansius, qui eum optimum καὶ μαλιστα Θεοδιδαντον vocat; imò summam Theologum, de quo verissimè usurpaverimus: Non est

(ff) Apud Carolum, l. cit.

(g) In Selen. Augustal ap. Anton. Reiserum in Epist. ad Spizelium.

(h) Spizel. Templum Honor. p. 53.

(i) In Schediasm. de conversis Pontificiis. p. 47.

(k) Apud G. Serpil. p. 126.

est inventus similis illi nostri ævi temporibus. (1) Cumprimis animum ejus ab avaritia alienissimum fuisse testatur, incomparabili bonæ Conscientiæ & Pietatis quæstu contentum & sapius ingenuè professum : Non posse se simul & Sacro Sanctis Bibliis scrutandis & profanis divitiis coacervandis studia curasque impendere. Crebro ille laudabat, uti laude omni majus est, pulcherrimum Johannis Brentii, præcipui post Lutherum in Germania Theologi factum : Quo ille honorarium centum aureorum, à Sapientissimo Principe Christophoro duce Wirtembergiæ pro dedicatione Commentarii in Epistolam D. Pauli ad Romanos oblatum modestissimè recusaverat ; Ne scilicet occasione Theologicorum, Scriptorum nummos conquirere ; & Theologiam promercalem facere velle videretur. Itaque, qui à piis probisque, sed pauperculis Parentibus, hæreditatem acceperat tenuem ; Qui naturâ, & Sanctissimo vitæ instituto Contemptor erat nummorum ; Qui perpetuo Virtutum exercitio, hospitalitate in advenas, liberalitate in Egenos, Benignitate in Amicos, Charitate in omnes ; qui denique educatione liberorum, & honestâ, frugali tamen, familiæ sustentatione ; annuos redditus facillè exhauriebat ; Et qui terrenis opibus mallebat minor esse, ut Gratiâ Dei, intemeratâ Conscientiâ, & Episcopalibus Virtutibus Major esset ; Non poterat non angustus & pertenuis fortunulas Uxori & Liberis relinquere, Unde factum ut multoties ad Lansium & alios interioris admissionis amicos talia liberè profaretur : Ille, & iste, & hic, & alii, non minùs olim pauperes fuerat,

(1) *Mantissæ, Consiliat. p. 599.*

re,
len
Jo
sim
dei
vio
bus
non
à q
pas
ma
hab
jur
ro
& l
ref
ris
test
etan
ubi
tra
& S
fess
pen
ret,
cella
etan
dia,
sum

re, quàm Ego: Illi tamen hodiè pecuniosi sunt, opulenti sunt, multa millia numerant; Ast Ego semper Joannes in Eodem. Si hodiè morior: Ubi charissima Uxor, & Liberi mei impuberes minoresque deinceps habebunt panem? Sed DEus meus, cui servo, qui me ex pulvere huc extulit, & inenarrabilibus beneficiis universam vitam meam cumulavit, non deseret meos. Inclytus quoque Princeps meus, à quo me amari scio, pro incredibili Benignitate; quæ passim in omnes est magna in me verò longe maxima; non destituet meos. Quin etiam Amici, quos habui hactenus & multos & magnos, necessitudinis jura non statim mecum sepulchro claudent; Et spero penitus, fore, qui Amicitiaæ usumfructum Uxori & liberis meis saluum præstent. Hæ erant Hasenrefferianæ opes: Hæc mœstissimæ viduæ & Liberis relicta solatia. (m) Modestia ejus inde colligi potest, quod munera non ambienti, sed invito & reluctanti fuerint commissa. Ita enim Eninga pago, ubi Pastorem egit, præter omnem expectationem tractus est in Aulam Wirtembergicam ad Ecclesiastæ & Sacri Consistorii Provinciam; Ex Aulâ ad Professionem Academico-Tubingensem & Ducalis Stipendii Ephoriam, quantumvis precibus intercederet, nolens volens ductus est. Demùm etiam Cancellariatus Academiae ei est concreditus, sed reluctanti. (n) Factum inde, ut cuncti ejus labores, studia, actionesque felicissimum habuerint progressum, imò in Templi pariter ac Auditorii Cathedrâ ad-

(m) *Lansius in Monum. Amic. pag. 29. 30. edit. prima.*

(n) *P. Fröh. Theatr. Clar. Vir. p. 400.*

admirandus prorsus apparuerit. (o) Patientiam Viri adversitates varix & malignorum odia exercuerunt. Cum quidam Aulicus Turbo (incertum, annon & Circias quidam de Schola tunc ex latere suos impetus miscuerit) integerrimum Virorum ex Præpolituræ domo, quam incolebat, subito & quidem die festo ejiceret; Atque etiam ab Ordinario Professoratus munere, quâ jam is in XIIIum. annum cum summa laude & Gloria erat defunctus, in Extraordinarium deturbare minaretur. Non tamen ille hæc talia curabat magnopere; Hac unâ cogitatione omnem solitudinem complexus, quod timeret, ne ista repentina mutatio & hæc procellosa Confilia aliqua via in Sacri Ministerii contemptum & dedecus vergerent. Et alii, cum à Serenissimo Principe illi demandaretur Cancellariatus Academiæ, fuerunt invidi, qui voto suo frustrati contumeliosas subinde voces præ indignatione eructabant, cum dicere auderent; Hafenrefferi personæ, non verò Cancellariatus muneri consultum esse: Ille, etsi hæc edoctus aliunde, (tamen flocci pendeat, & uti erat omnis secreti capacissimus, solo silentio vindicabat. (p) Hospitalitate ipsius, quæ tanta erat, ut mensa Hafenrefferiana sine hospite fuerit nunquam, Erraticus quidam Comes, qui se Alphonsum de Montedoglio turpissimè mentiebatur, & Corydonem potius agebat, quam tam altæ Conditionis hominem, foedè abusus est. Caterum juxta Theologiam Matheleos studium haud vulgariter excoluit, teste insigni hevreimate, quod Templo Ezechielis à

se

(o) *Id. Ibid.*(p) *Lantius, l. 1, c. p. 18.*

se i
à M
per
ne
culi
Kep
p. 5
lud
dica
dat
lis d
sis o
mol
vis
etan
sup
dun
fatis
nost
vit,
Stuc
re t
quo
sus
plus
lo an
cis, f
fura
stat,
gene

se illustrato subjunxit summoperè commendatum à Mathematicorum Phœnice J. Kepplero, quoniam per illud linearum aliquot proportionē indimensione Templi prædicti, observata, ad quadraturam circuli quàm proximè acceditur. Unde satis id mirari Kepplerus non potuit, teste. Krom. Polym. Theol. p. 548. apud Car. loc. cit. Alioqui Templum illud Hafenrefferi multijuga Eruditione refertum judicavit Christophorus Besoldus (q) & supra laudatus Andreæ: Quid, scribit, de Templo Ezechielis dicam? Superbiant Pradi & Villalpandi operosis commentationibus, qui Majorum Voluminum molibus sumtuosis gloriam Eruditionis ante quosvis alios quærunt & superciliosè ambiunt, ea adfectantes maxima contentione, quæ tandem præstare supra vires esse coguntur agnoscere cometipso inviti, dum neque sibi, neque Lectoris Eruditi desiderio satis exasse possunt facere. Ea certè Hafenrefferus noster simpliciore structura hujus Templi expedivit, quibus bene observatis facilè rei Bibliothecariæ Studiosi, non adeò prolixis sumtibus instructi, opere tripartito Pradi & Villalpandi possunt carere, quod multam, præprimis à Lud. Alcafare, arcani sensus Vaticaniorum Apocalypseos Joh. investigatore plusquam curioso, pati debuit censuram. Et paulo ante: idem Val. Andrea de Locis ejus Theologicis, inquit, quos in Ecclesiis Regni Sueciæ pro Cynofura Orthodoxiæ haberi, ex fide digna relatione constat, is optimè judicabit, qui omne punctum in hoc genere scribendi eos tulisse censebit; (r) Pari modo

(q) *Dissert. de Educ. p. 29. ap. Serpil. l. cit.*

(r) *Selen. Aug. ap. Reiserum & Serpil. ll. cit.*

do Balth. Meisnerus (s) Studiosis Theologiæ Compendium pro reliquis commendaturus: Hefenrefferi inquit cum primis eligant, quod propter materialium delectum, styli perspicuitatem, Methodi Typique Elegantiam & Locorum explicationem paulò pleniorẽ aliis ferè palmam præripit. Qui enim eligere debet, optimum eligat, electum teneat, retineatque, in vulgato est. Et præstabit hîc imprimis adhiberi Exemplar ipsum *πρωτότυπον*, quod in originali loco est impressum præ iis, quæ alibi ad *πρωτότυπον* effigiem diligentia simili excusa non fuerunt h. e. Tubingensẽ, cum tamen elegantioribus typis, quam in mundiore chartâ exaratum id habeatur. Loci hi Theologici (sunt Crenii verba. (t) Jam inde ab Anno Christi MDCXII. Regio rescripto jubente in Universitatẽ Upsaliensi & Gymnasiis publicis prælectionibus traduntur, ut nos docet pretiosus D. noster Dorschæus in pag. 275. Latronis Theologi, addens: Memini anno 1635. Serenissimum Carolum Gustavum nunc Suecorum &c. Regem inclytum, Victorem, Triumphatorem &c. in Biblioth. Argentoratensis Academiae è manicis suis extraxisse mihi monstrasse D. Joh. Canuti Lennæi compendium, firmando in Controversiis fidei animo Regii tum Principis consecratum, & ab ipso maximi æstimatum. Istius verò Compendii prima lineamenta duxit Serenissimus Princeps Johannes Fri-

(s) In *Prælog. Theol. Dissert.* P. III. Theor. 35.

(t) In *Notis ad Schefferi dissert. de Informat. liter.* p. 449. conf. Serpil. loc. cit. & *Rollii Bibliothec. Theol. Nobil.* p. m. 475.

Fridericus, eo tempore Wirtembergiæ Hæres, quæ
Hafenrefferus deinceps in Ordinem iustus redegit;
de quo videnda omnino Epistola Dedicatoria ipsius
Hafenrefferi ad Sereniss. Principem. (u) Postea
verò Germanicam Versionem laudati Ducis Sere-
nissima Filia, Anna Johanna, sub Titulo: Deutsche
Theologische Lehr: Puncten An. 1672. adornavit,
cujus MSS. extat in Bibliothecâ Ducalis Consistorii.
Quo pacto Joh. Sebastian Lylander Profelytus è
Pontificiâ Religione ad nostram transiens lectione
horum LL. communium, (quos in Slavonico seu Il-
lyrico Idiome conscriptos, sibi que à Lutherano
Pio & ab ipso ad Papismum seducendo exhibitos
fuisse affirmat,) lectione, in Conscientiâ fuerit convi-
ctus, ut nullum amplius è Scriptis Lutheranorum,
quod antea solebat, Vulcano traderet, sed Veritati
tandem manus dederit, ex ipsius Concione revoca-
toriâ commemorat Cel. Dominus Serpilius. (x) Cæ-
terum multa quoque Hafenrefferus nomine Theo-
logorum Wirtembergensium edidit contra Calvi-
nianos. Symbolum ejus erat: *Schlecht und
Recht*: De eo, si diutius vixisset, credebatur, quod
Authoritate sua Balthasarem Menzerum, cum quo
ipsi peculiaris intercedeabat familiaritas, intra termi-
nos continere, & subsecuro ingenti scandalo Pruden-
tia & dexteritate suâ præstruere potuisset. Obiit
Laudatissimus Vir morte inobservatâ & ingenti Ec-
clesiæ malo, Apoplexiâ tactus (quod mortis genus
sibi sæpius prædixerat,) cum festus à laboribus do-
mum

(u) *Conf. D. Læschers Unschuld. Nachricht, An. 1794.*
p. 151.

(x) *Epitaph. Sueb. Theol. p. 30.*

num rediisset, & in sella sederet scripturiens d. 22. Octobr. Anno 1619. ætatis 59. Ministerii 32. Cui ex ambone Ecclesiastico, verbis Esaia LVII. 1. 2. explicatis Theodorus Thummius, Theologiæ D. & ex cathedrâ Academica Lucas Osiander parentavit; Thomas Lansius verò Amicitia monumentum Oratione memorabiliore posuit. Vitam metricè descripsit Erhardus Cellius in Vit. Prof. Tubing. apud Freherum, qui & iconem repræsentat. Zacharias Schæfferus Eloquentiæ Professor inter alios de Morte illius ita ominatus est:

*Quæris? Cur cessent belli decrescere fluctus?
Nempe Obicem é medio sustulit hic Obitus.*

Concio Funebris modò memorata demum A. 1623. prodiit Ulmæ, publicis, ut videtur sumtibus, cui Cenotaphium Hasenrefferianum Ulmense, ut vocat, suffixit M. Joh. Baptista Hebenstreit. Gymnas. Ulm. Rector.

*Have! Viator, quæ contra Te stant lege;
Heic Matthiæ Hasenrefferi clarissimi
Tubingiacæ Scholæ doctoris inclyte;
Quem circulus Eruditorum doctissimum;
Quem Grex piorum Zelotem gravissimum.
Quem Turba Christo adversorum, fortissimum
Agnovit, Epistaten pridem veri enthei.
Quemq; hoc ab ingrato ævo Jova abscedere
In alterum jussit bonis gementibus;
Sed terreis probis mage excrescentibus;
Quem jure (non te morabor) mecum intimes
Theologum Theologâ Sententiâ, atque re:*

Ejusce

*Ejusce Mnemeion ergo erectum heic vides
Poni Ulma curavit. Jam quod tuum est, age.*

Αναθήμα.

Quid tumultus! Quid odora Croci, quid copia Lauri?

Quid Casia & circum Cinnama fusa volunt?

Matthias cubat heic, Tubie Pater ille Cathedra:

Dat Charis ob meritum quicquid odoris adest.

Nos magno sparsisse Viro juvet hasce myricas,

Narcissos alias nunc negat acris byems.

Quicquid erit, minus est. Nemesis placet, hæc tamen ævi:

Culta parum reddi, quando abiere, volunt.

Annagramma dedit

G. Theod. Hofmannus.

Matthias Hafenrefferus.

ἀνάγε.

Fata sané mire suffert.

De Scriptis conferantur post Bibliothecas Draudii,

Lipenii, Prætorii, Witten. Mem. Theol. Dec. II. p.

147. seq. Diar. Biogr. A. 1619. Theoph. Spizelius

l. c. Paulus Freherus l. c. C. Jos. Imbonati Biblioth.

Lat. Hebr. p. 160. G. Serpilius & A. Carolus II. cc.

Scripta.

*N*ovum Testamentum Græco-Latinum Tubingæ,
1618. in 4.

*Loci Theologici, seu Compendium Theologiæ planè ad-
modum, ut quivis Latine Lingue gnarus, intelli-*

b 2

gere

Ejusce

gere possit, conscriptum. *Tubingæ* 1600. 1603.
1606. *Witebergæ* 1609. *Stuttgardia* sæpius. An.
1680. *Holmiæ Suecorum* 1612. 1686 in 8.*

* Vid. D. Hülsemannus Calixtinischen Gewissens-
Wurm/C. III. p. 119.

*Templum Ezechielis sive in IX. postrema Prophetæ Ca-
pita Commentarius, non tantum genuinam Textus
& expeditam Interpretationem, unâ cum Templi
Architectonica formis æneis expressa, verum etiam
de præcipuis Christianæ Religionis Capitibus jucundas
& utiles Meditationes; Facilem insuper de Hebræ-
orum omnium Generum Mensuris, Ponderibus ac Mo-
netis cum nostratibus comparatam explicationem
complectens, Tubingæ, 1613 fol.*

* Vid. J. A. Oslander. Commentar. in Pentateuch.
Præfat. & Kromajeris Polymath. p. 548.

*Analysis Terminorum, Vocabulorum, Regularum &
Axiomatum in scripturâ, S. Patribus & Theologis
Orthodoxis occurrentium, Tubingæ, 1609. in 4.*

*Commentarius in Prophetas Nahum & Habacuc. Opus
posthumum, Stuttgard. 1663. in 4.*

*Revelator punctorum Vigilantissimus, h. e. Præceptio-
nes novâ Metodo ac Viâ punclandi rationem &
Artificium in Hebræa Lingua explicantes, A 1619.
Prælectiones in omnes Prophetas Manu Scriptæ.*

Orationes.

*Oratio de Præstantia & Utilitate studii Prophetici. Tu-
bingæ, 1592. in 4. præfixa est Commentar. in Propb.
Nahum.*

*Oratio in Obitum Stephani Gerlachii, Theol. Doct. &
Pro Cancell. Tub. 1614. 4.*

Ora-

Ora-
g
Ora-
8
Pro
it

Disp

Disp
un

Disp
tr

Disp
co

Disp

De

16

Exa

li

8

8

Oratio in Obitum Andreae Osiandri, Cancellarii Tubingensis, *ibid.* 1617. in 4.

Oratio in Obitum Joh. Georgii Sigwarti Theol. Doct. & Profess. *ibid.* 1619. in 4.

Programma in Obitum Jac. Heerbrandi, Cancell. Tub. *ibid.* 1600. in formâ patente.

Disputationes.

Disputatio Theologica de Deo & Trinitate, 1594. 4.

de Persona Christi, 1594.

de Deitate Spiritus, S. in 4.

de statu animarum, 1594.

de Scriptura Sacra, 1594.

de Regno Christi, 1595.

de Peccato Originali, 1595.

Disputationes aliquot de Officio Christi, Tubingæ, 1595. in 4.

Disputationes IX. contra Anabaptistas de Pœdobaptismo, *ibid.* 1601. in 4.

Disput. Theol. in qua præcipui Errores Calvinianorum confutantur, Tubingæ, 1602. in 4.

Disputatio de Electione, 1603. 4.

de Scriptura Sacra, 1604. 4.

De Majestate hominis Christi divina, 1607. 4.

de Adiaphoris, Tub. 1612. 4.

de utilitate Carnis Christi in cœna, 1614. 4.

de Persona Christi. R. Joh. Geisfusio. Anno

1618. in 4.

Examen und Gegen Bericht über den aufgeführten Bericht der Calvinischen Theologen zu Heidelberg was die reformirte Kirchen in Teutschland glauben/ Tübingen 1608. 8.

Examinis Continuatio, 1609. 8.

Examinis Promotio, 1610. 8.

Examinis Conclusio, 1611. 8.

Sieg. und Triumphs. Zeichen der Württembergischen Schlußrede/ Franckfurt 1615. 1617. 1618. in 8.

Drey Predigten von den dreien Festen / Allerheyligen/ Allerseelen/ und Martini, auß Matth. V. 1 - 12. 1. Petr. II. v. 24. 25. Luc. VII. 1. - 10. Tübingen/ 1598. in 4.

Concio Secularis, Danck. Predigt für die Wohlthaten Gottes / die Er von Anno 1500. biß 1600 erzeugt/ auß Deut. IV. v. 5. seqq. 1600. in 4.

Litania in einer Predigt erklärt. Tübingen/ 1605. in 8.

Unterricht / wie man im Creuz solle gedultig seyn/ Tübingen/ An. 1605. in 4.

Candelabrum Aureum, vom Beruff und Amt der Obrigkeit auß dem Vorbild des güldenen Leuchters. Exod. XXV. Franckfurt/ An. 1608. in 4.

Landes. Vatter/ oder Huldigungs. Predigt/ als der Durchleuchtigste Fürst / Johann Friderich/ Herkog zu Württemberg das Regiment angetreten. Auß Gen. XLI. v. 43. Stuttgart 1608. in 4.

Zwo Predigten über die Worte : viele sind beruffen/ aber wenig sind außgewählt. Matth. XX. XXII. 1608. in 4.

Festum S. Trinitatis dupliciter Solenne. Eine Christl. Predigt von der Heil. Dreyfaltigkeit / auß Num. VI. v. 22. sammt einer Dancksagung gegen

gegen dieselbe wegen Erwehlung Matthia I.
zum Römischen Kayser / Tübingen / 1612.
in 4.

Friedens-Bott über Gen. IX. das ist / ernstliche
Erinnerung in einer Neu Jahrs. Predigt/
daß die Christen friedlich miteinander leben/
und keiner den andern mit Worten oder
Waffen verlegen solle. Oder wider das
Duelliren und Balgen / Tübingen / 1613. 4.
Stettin / 1615. 4.

Jubel. Predigt wegen der Reformation Lutheri,
über das 2. Cap. der 2. Epist. Thessal. Tü-
bingen / 1617. 4.

Leichpredigt über Hans Burchardt Grenherm
von Donwil / 1593. 4.

über Fr. Margaretha Heerbran-
din / Tübingen / 1597. 4.

über Raban Herrn von Liebenstein/
auß Rom. XIII. v. 11. Tüb. 1600.

über D. Jacob Heerbrand / Cantz-
lern und Probst zu Tübin-
gen / Hebr. XIII. 7. Tübingen/
1600.

über Andream Planer, M.D. & Prof.
auß Hiob XIX. 25. 1607. in 4.

über Frid. Carolum Heerbrand. 1607.

über Joh. Valentin Neuffern, J. U.D.
und Prof. auß Johannis XIX. v.
16. 1610. in 4.

über Herzog Johann Georg in
Schleswig / 1613. 4.